

MANÍNSKE SPOMIENKY I.

Dostál Josef - Joe

"Dobrý duch Manínskej úžiny"

ochráni ťa pred: falešnou láskou
špatným pivom
a zle zatíčenou skobou

II JOZEF
tvrť - Križná 1214
ná Bystrica

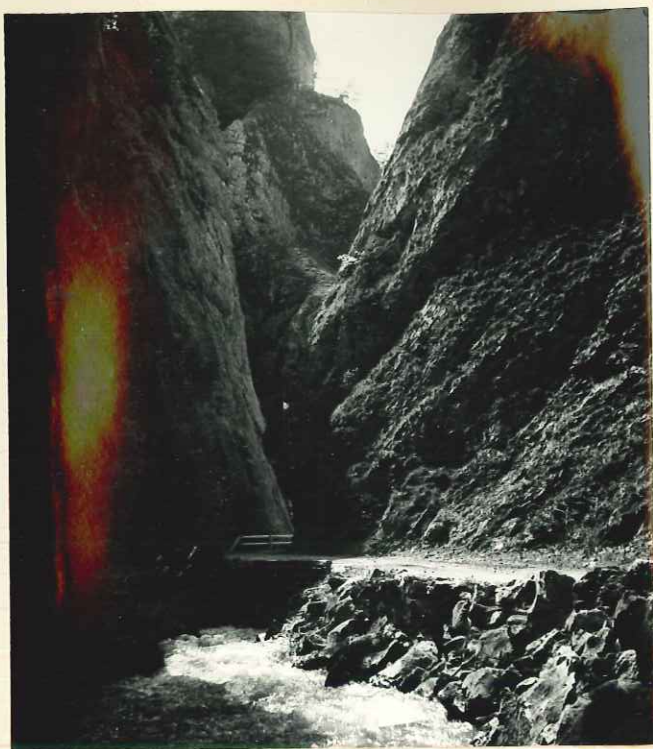
uch Manínskej úžiny"
ta pred: falešnou láskou
špatným pivom
a zle zatíčenou skobou

PETER HLEMNICKÝ
1901-1949

... NIČ BY Z TOHO NEBOLO.
KEBY NEBOLO KOMUNISTICKEJ STRANY.
KTORÁ MA VYCHOVALA A POSILHOVALA V PRÁCI ...

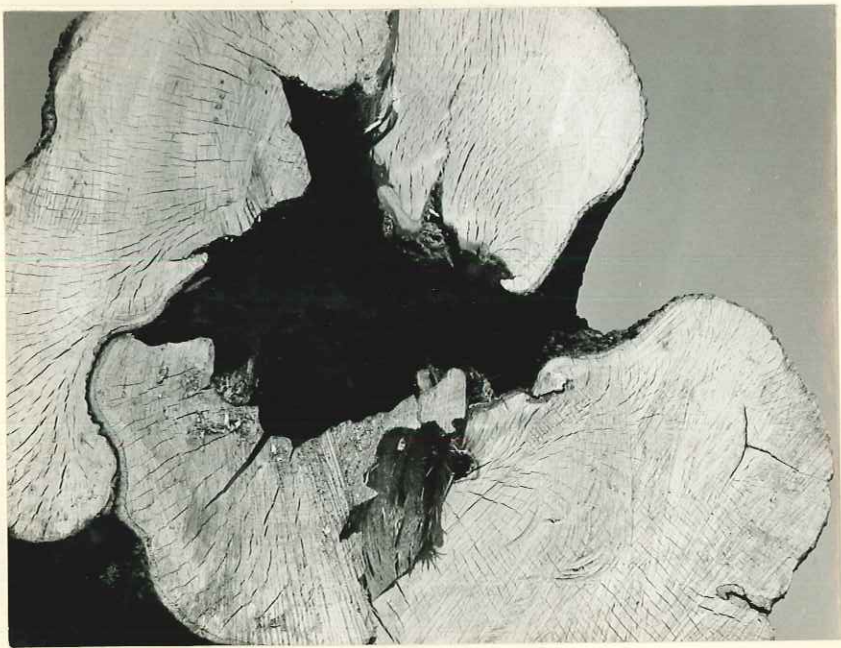
NÁRODNÝ UMELEC PETER JILEMNICKÝ O KRAJI OKOLO " M A N Í N O V "

" ... a za Zálužím už je utešený boží svet, veselý potok, lúky, polia, pasienky a hory jedľové, kaderavé bučiny, strapaté bori-ny a nad nimi - ach, nie, iste čakáte že poviem: nad nimi belasé nebo. Ba nepoviem. Bo nad tými horami je práve špecifikum tohto kraja, sú to obrovské, strmé steny a špice holých vápen-cových skál a len nad nimi, iba ak hlavu dobre vyvrátiš, môžeš vidieť oblohu či už čistú, alebo s mračnami.

A človek ide týmto čudným svetom, potôčik si obchádza to z pra-vej, to z ľavej strany, sú kamene pri ceste, ktoré aj v noci po-zná, sú stromy, pod ktorými neraz postal, sú pažite, na ktorých sa prihováral ovciam alebo opeká slaninku nad ohníkom. Ide a zrazu akoby bol koniec sveta, z obidvoch strán úžasné skalné steny a pred ním tiež. To len keď sa bližšie prizrie alebo keď tú cestu pozná, vidí, že je pred ním úzky kaňon, preklenutý mo-stom, pod tým mostom buble si potok.

Ten potok oddelil Malý Manín od Veľkého Manína, no nebolo to razdva, nechcel by som tak dlho skalu hrýzť, ako ju hrýzol ten malý potok. A tak tu vznikla táto čudná, krásna MANÍNSKA ÚŽINA, ktorú chodia pozeráť turisti. Keď idú ďalej proti vode, za päť minút sú v Záskalí.

Je nedela, Záskalci sedia na priedomí, alebo na brvnách, díva-jú sa na polonahých turistov a myslia si: "Vám sa to teraz cho-dí, páni z mesta, vám sa to chodí, v lete a po mostoch". Kedysi mostov nebolo. Keď vozili zbožie do mlýna, pred úžinami zastali, zložili zbožie, rozobrali voz, previedli kravy, preniesli zbožie a voz po kuse cez obe úžiny na chrbáte, tam ten voz opäť zloži-li, zbožie naložili, zapriahli kravy a išli ďalej k Považskej Teplej cestou - necestou ... "

krása vo dreve

1

2

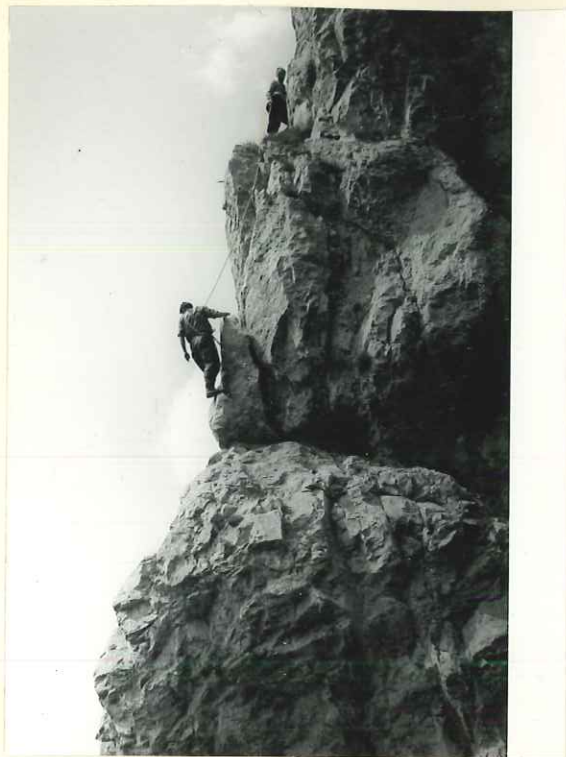
3

4

SKAMENE LINY MANÍNSKEJ ÚŽINY

RAMENONŮŽCI /1,2,3/ predstavujú kmeň živočíchov, ktorý sa výrazne odlišuje od ostatných skupín. Žijú výlučne v moriach, nevytvárajú kolónie. Mäkké telo je chránené pevnou schránkou zloženou z dvoch častí /lastúr/ - brušnej a chrptovej. Nálezisko: Bosmany.

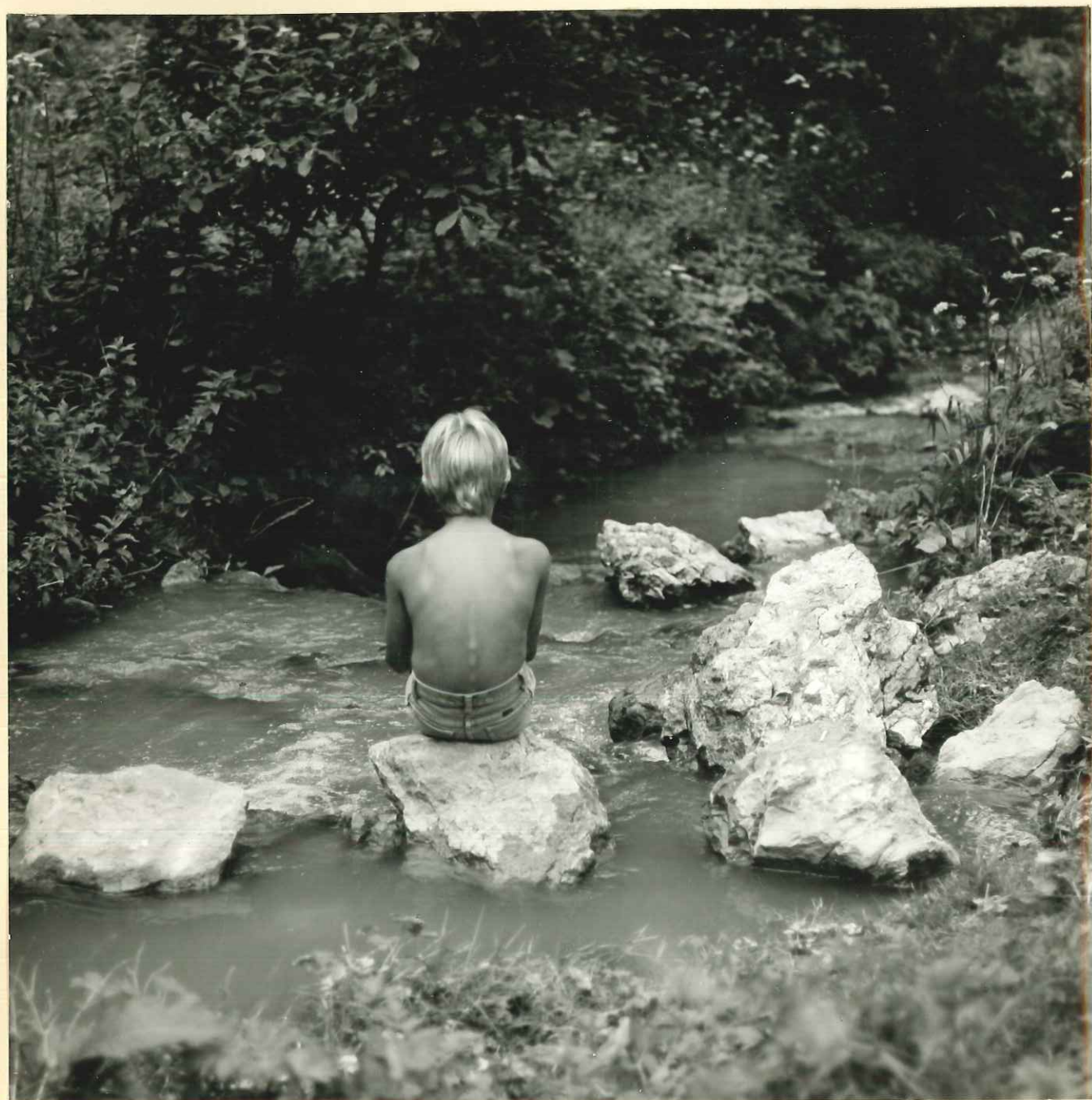
AMONITY /4/ predstavujú úplne vyhynulú skupinu morských živočíchov, ktoré dosiahli vrchol svojho rozvoja v druhohorách. Ich koncom tiež vyhynuli. Schránka amonitov je trubcovitá, u väčšiny špirálovite stočená v jednej rovine, ale vyskytujú sa aj rozvinuté alebo nepravidelne stočené schránky. Nálezisko: Jašteričí hrebeň.

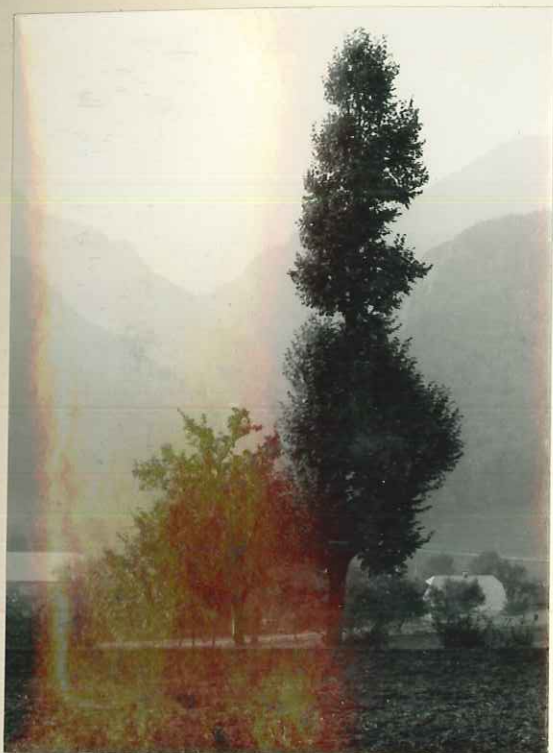

J A R

J E S E Ň

POZNAJ - MILUJ - CHRÁŇ !

Máš, sedmikrásko, též svá utrpení,
cítíš svou jsoucnost, sleduješ svůj cíl ?
Pravda je smrt, a život je jen snění -
kdo tohle poznal, všechno pochopil.

Odtrhol som kvetinu - zvädla
Chytil som motýľa - zomrel mi v dlani
Tak som pochopil, že krásy sa možno dotknúť iba srdcom

Guido Rey :

Prekonávanie lezeckých ťažkostí
považujem za osožné ako prácu, ušlachtilé ako umenie,
krásne ako dané slovo.

Lionel Terray :

S odvážnosťou som vyhľadával v horách
krajné nebezpečenstvo.

Bol som vždy priamo okúzlený situáciou
riskovať svoj život.

Ale včas som si uvedomil, že v prílišnom riskovaní,
táto odvážnosť nemôže mať dlhého trvania.

Preto riskovať s mierou, stalo sa mojím zákonom.

M.M. a J.K. :

Horolezectvo má svoje nelútostné pravidlá.

Ich nerespektovanie
sa niekedy platí najťažšou obeťou.

Lacné úspechy,
spojené so súhrou šťastných okolností,
do hôr nepatria.

Sú to omyly.

Do hôr patrí poctivosť, vždy a vo všetkom.

Prvovýstup "Obrovským kútom" v Gotickej stene

Gotická stena je po stránke lezeckej jedným z najkrajších skalných útvarov Manínskej úžiny. Jej čelnú plochu vertikálne členia tri, resp. štyri charakteristické výstupové cesty:

- 1 Kavčie diery
- 2 Cesta do jaskynky (ďalej Michalkova cesta)
- 3 Vladove cesta

Asi z poloviny Vladovej cesty cez neobyčajne strmé platne a obrovským kútom, vedie na vrchol steny veľmi náročný variant klasifikácie VI, ktorý 29. X. 1971 uskutočnili členovia nášho oddielu Piaček František a Čižmár Jozef.

Je to ich ďalší spoločný zápis do histórie manínskeho horolezectva.

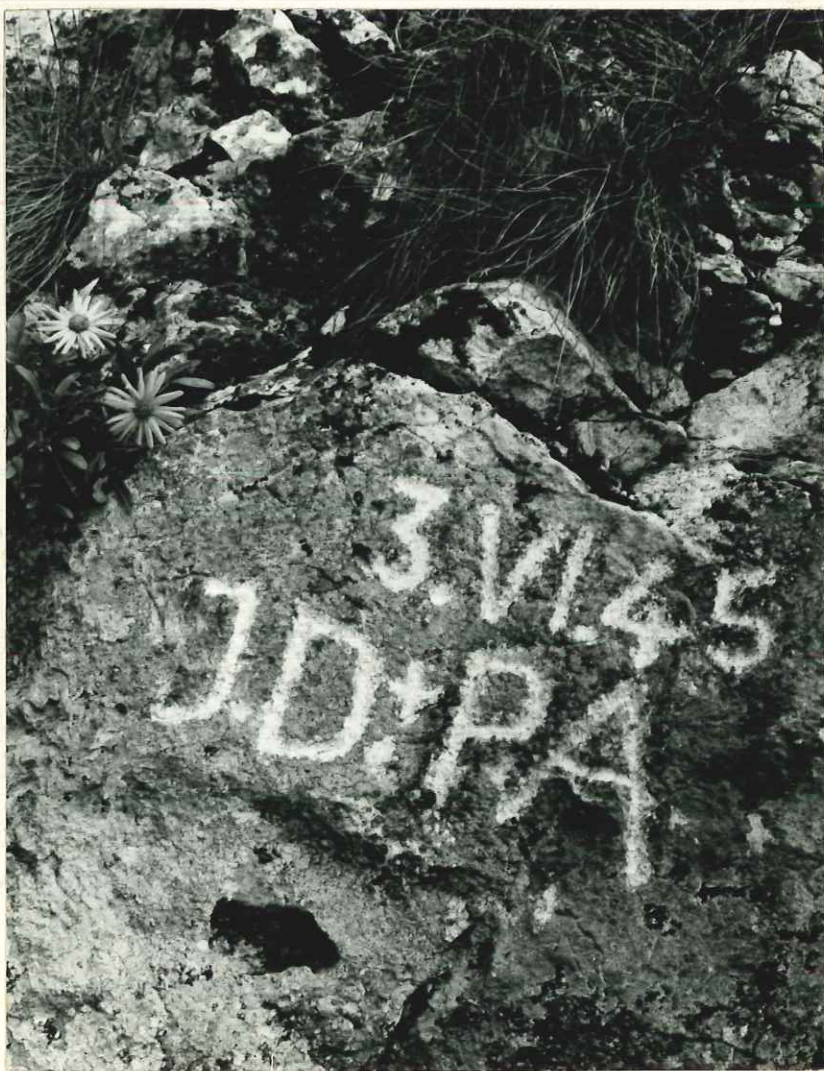
Stena Černokňazníkov

35a Šikmý variant Cesty stredom

Nástup v ľavom okraji steny. Po nástupe ihneď doprava a šikmo hore až do kolmého komína. Komínom vyššie do trávnatého lámavého terénu vpravo a ním na vrchol steny.

3/4 hodiny, klas. III.

Jozef Dostal - Pavol Andrašík

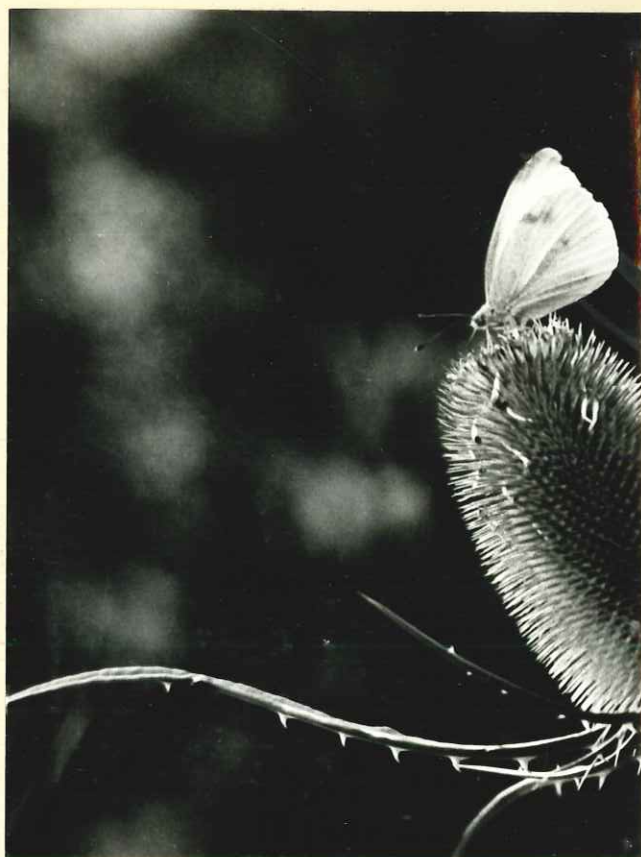

I idealizmus
A alpinizmus
M moralita
E entuziazmus
S solidarita

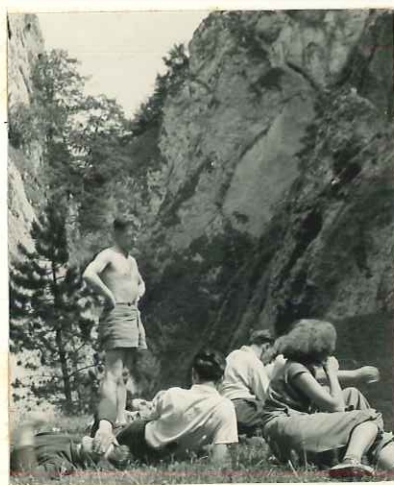

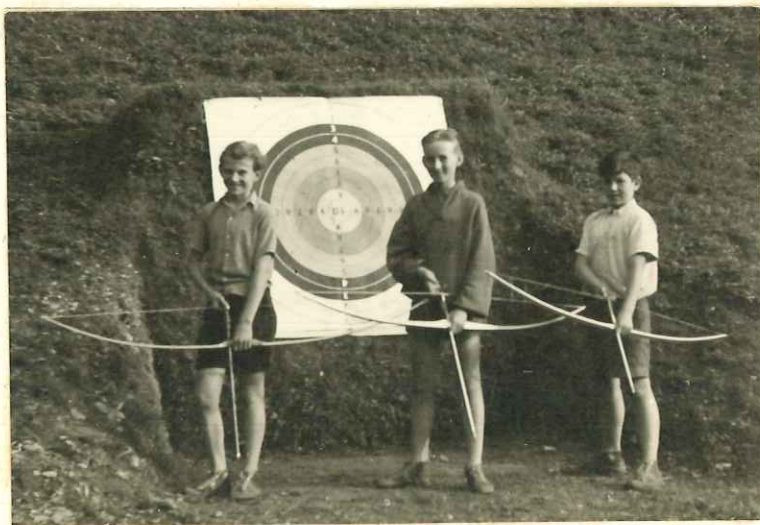

Z návratu

do dětských roků

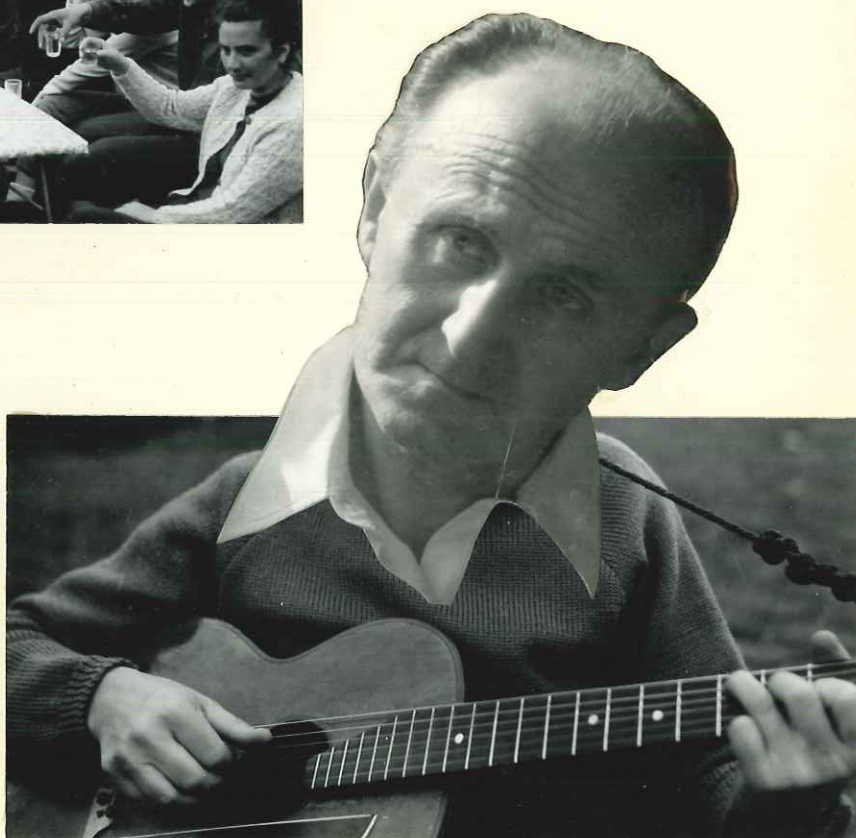

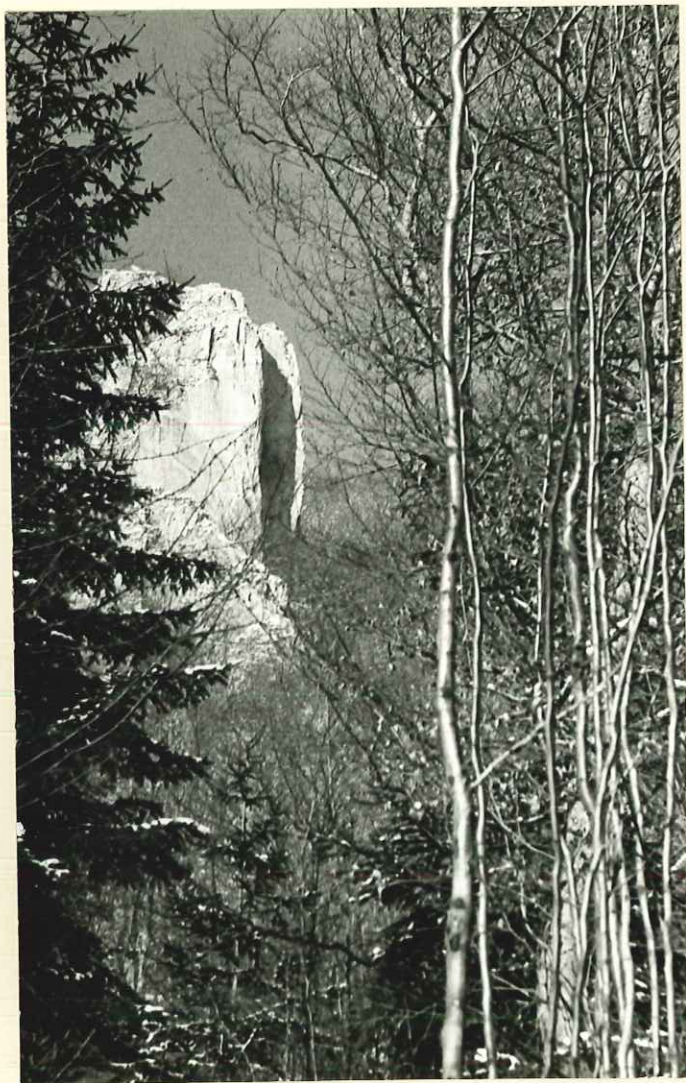
V stene
Čiernokňazníkov
1945

S t r a t e n é v e ž e

Pod vrcholom Malého Manína je osamotená a nápadne vystupujúca skupina skál, nazvaná "Stratené veže".

Od východu táto skupina (III. Stratená veža) tvorí kolmý zárez ohromných rozmerov, ktorým vedie cesta nového výstupu výraznou dvojškárou (pozri snímku).

Je to krásna cesta v pevnej skale, jedna z najťažších v Manínskej úžine.

Väčšina skôb bola ponechaná v nej.

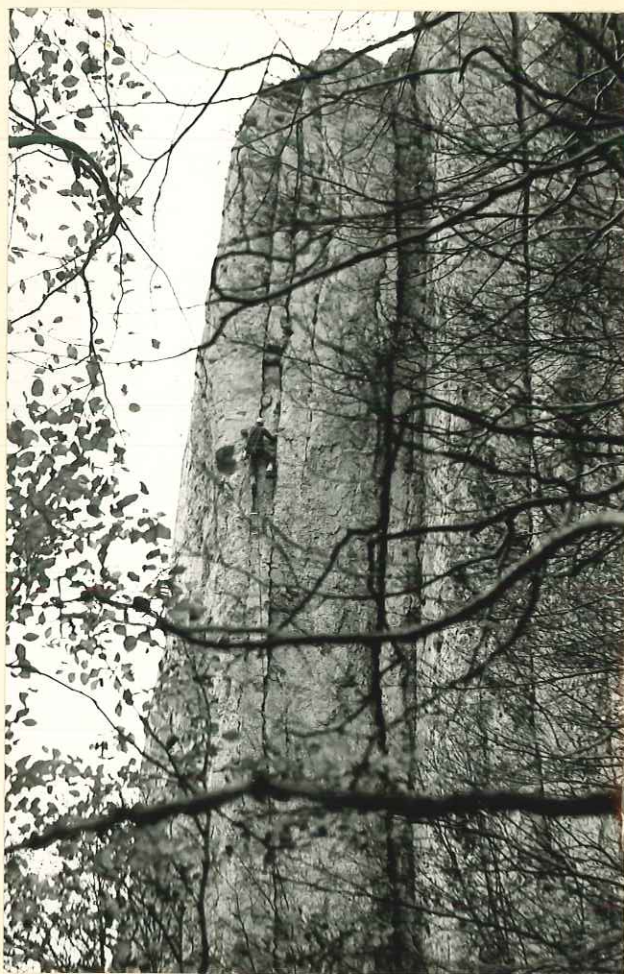
Prvé prelezenie asi 7 hodín.

Liezli členovia nášho oddielu Piaček František a Makay Ladislav. Cestu pomenovali "Dušičková".

Stupeň ťažkosti VI.

Exponované.

1. XI. 1970

G O R A L K A

Kto je toto dievča?

Má 22 rokov a pracuje pri živočíšnej výrobe v Jednotnom roľníckom družstve v Považskej Teplej, kde je i členkou SZM. Do Horolezeckého oddielu Telovýchovnej jednoty ZVL Považská Bystrica sa prihlásila v roku 1972.

Ako dievčatko chodievala vždy v letnom období do Manínskej tiesňavy pásť kozliatka a kravičku. Tak mala veľmi často príležitosť s detským obdivom pozeráť na činnosť horolezcov v skalných stenách nielen pri ceste, ale i v strmých svahoch. Už vtedy si prisľúbila, že ich raz bude nasledovať. A neskôr tento nevinný prísľub detskej túžby celkom vážne splnila.

Horolezectvo postupne poznávala so skúsenejšími kamarátmi — členmi

horolezeckého oddielu. Teraz, po úspešných začiatkoch, jej rebríček výstupov zaznamenáva celý rad ťažších lezeckých ciest nielen v Manínskej tiesňave (vrátane Kosteleckej tiesňavy a Bosmanov), ale i z Vysokých Tatier, ku ktorým si pripísala v minulom roku dva významné výstupy vo švajčiarskych Alpách v oblasti Bergellu. V roku 1974 zúčastnila sa úspešne i I. celoslovenských skalolezeckých pretekov v Manínskej tiesňave a v rokoch 1975 a 1976 skalolezeckých pretekov na cvičných skalách v Porubke pri Žiline v rámci horolezeckých dní.

Za svoju doterajšiu činnosť bola v roku 1975 vyhlásená za druhú najvýkonnejšiu členku, resp. člena horolezeckého oddielu vedením Telový-

chovnej jednoty ZVL Považská Bystrica.

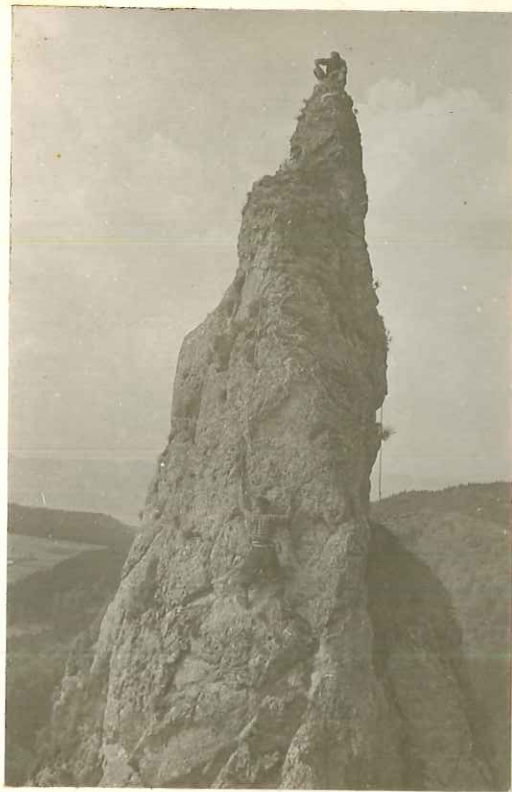
Kto je toto dievča?

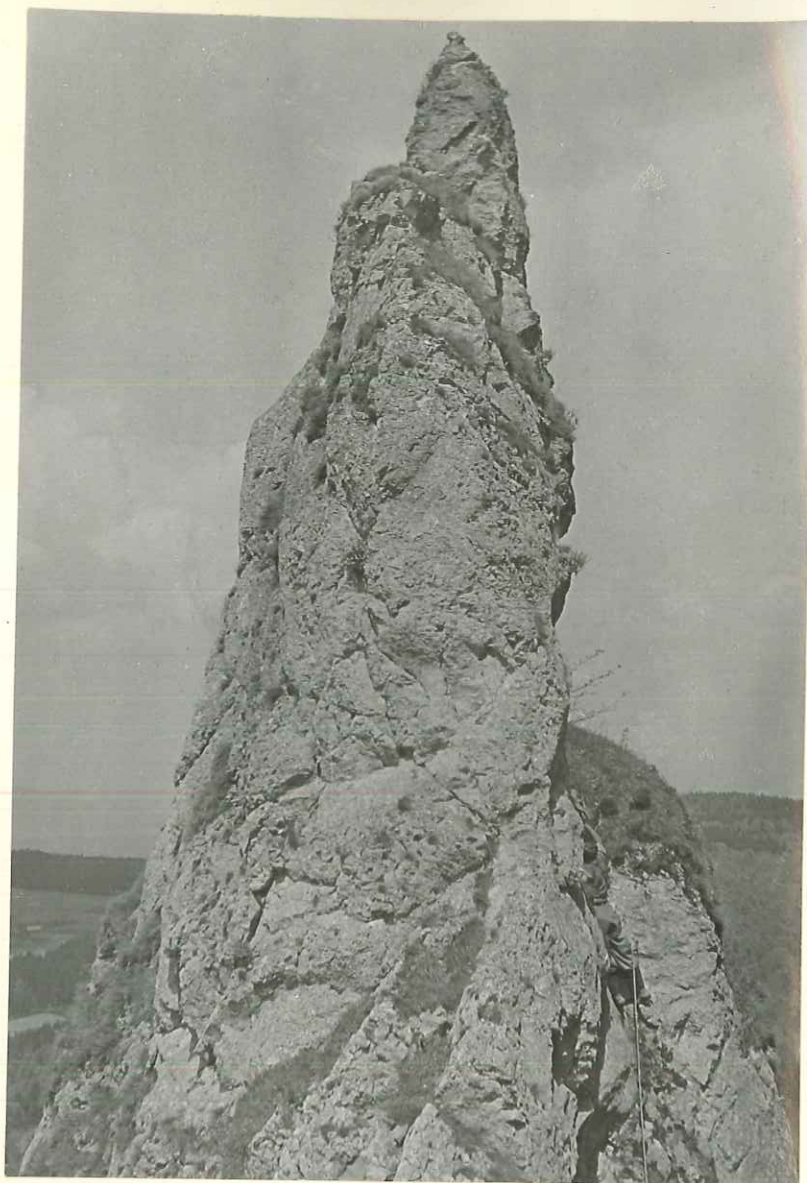
Je to **Zlata Podhorská** zo Zálužia, z jedného z domkov, ktoré sú roztrúsené medzi Považskou Teplou a Manínskou tiesňavou. Keď berieme do úvahy jej športové nadšenie a nezlomnú lásku k horám, možno ju skôr s chlapcom porovnávať ako s dievčatom. Pri svojich výstupoch býva v lezeckom družstve skoro vždy prvá (pozri foto — výstup Čuvačovou cestou v Kosteleckej tiesňave.) Táto jej odvážnosť spojená s mladosťou a pod cvičiteľským dohľadom jej iste ešte prinesie nielen veľa krásnych chvíľ na horách, ale i veľa ďalších a vyšších športových úspechov.

Text a foto: Jozef Dostál

PRVOVÝSTUP VÝCHODNOU STENOU BOSMANA III

31. VIII. 1958

Hyplun vých. slonov

Brno - Medvěkova

28.10. 1962

- jižní hráben

Bůžek - Holzer

Automotive - Brno

28.10.62 - severním hrábenem /spárou/

Bůžek - Holzer - Hýšek Ivan

BRNO

15.9.1963 spartak "2"

Vsetín

severní spárou

Jan Pásek

Josef Petráš

olek
př
sk
v

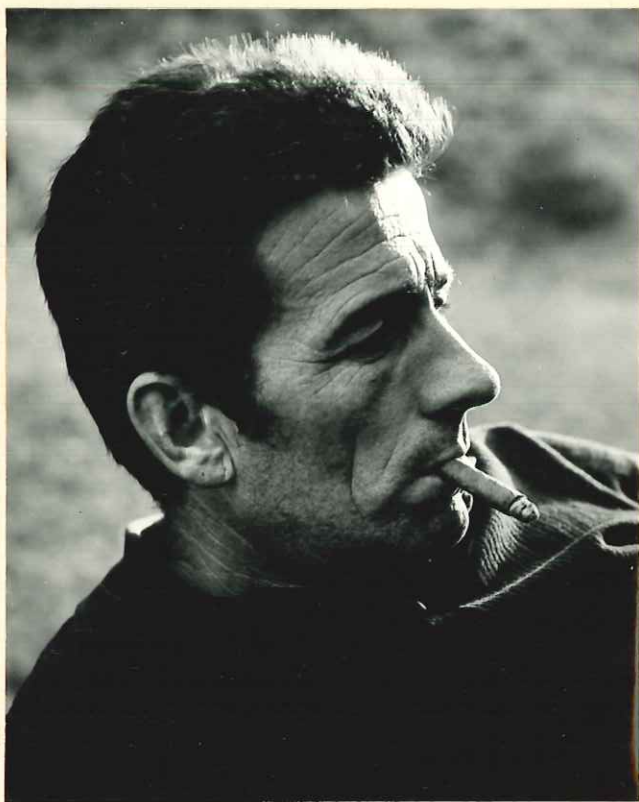
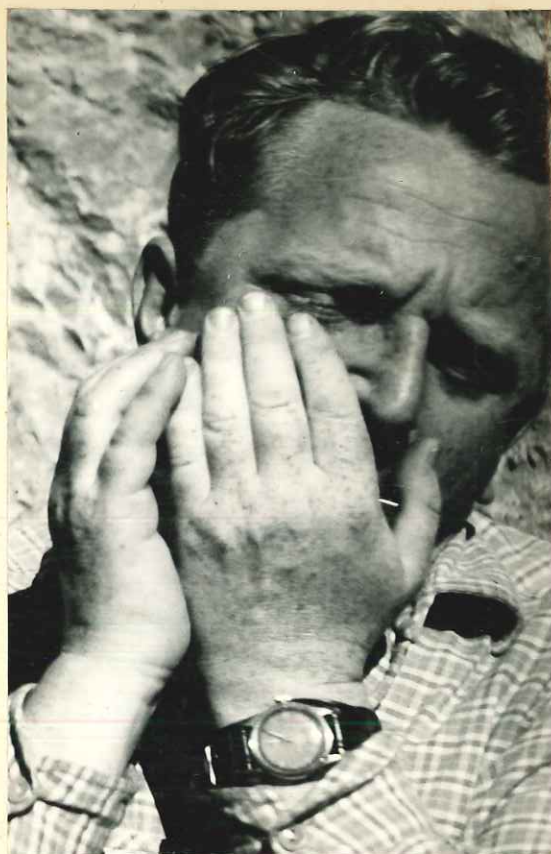
Uchované zápisy

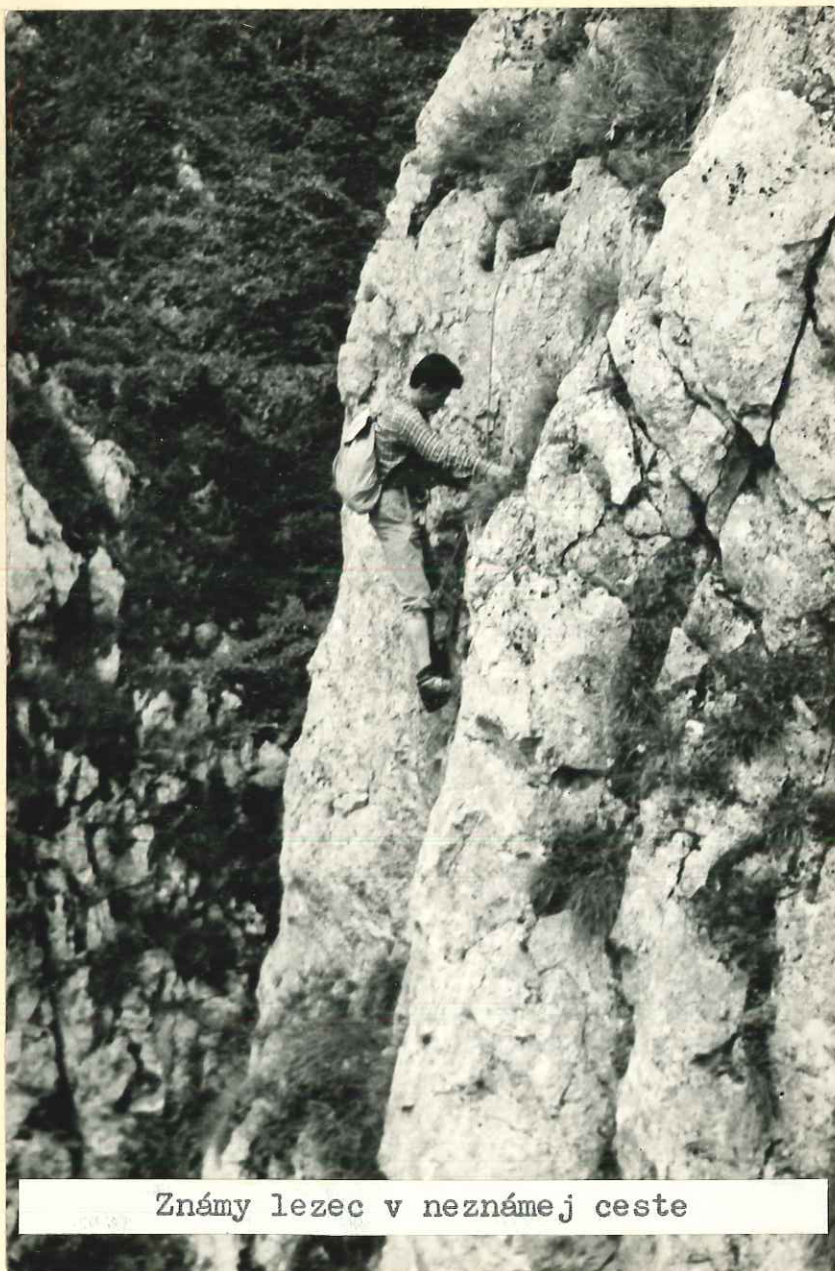
z vrcholu skalnej veže "Bosman III"

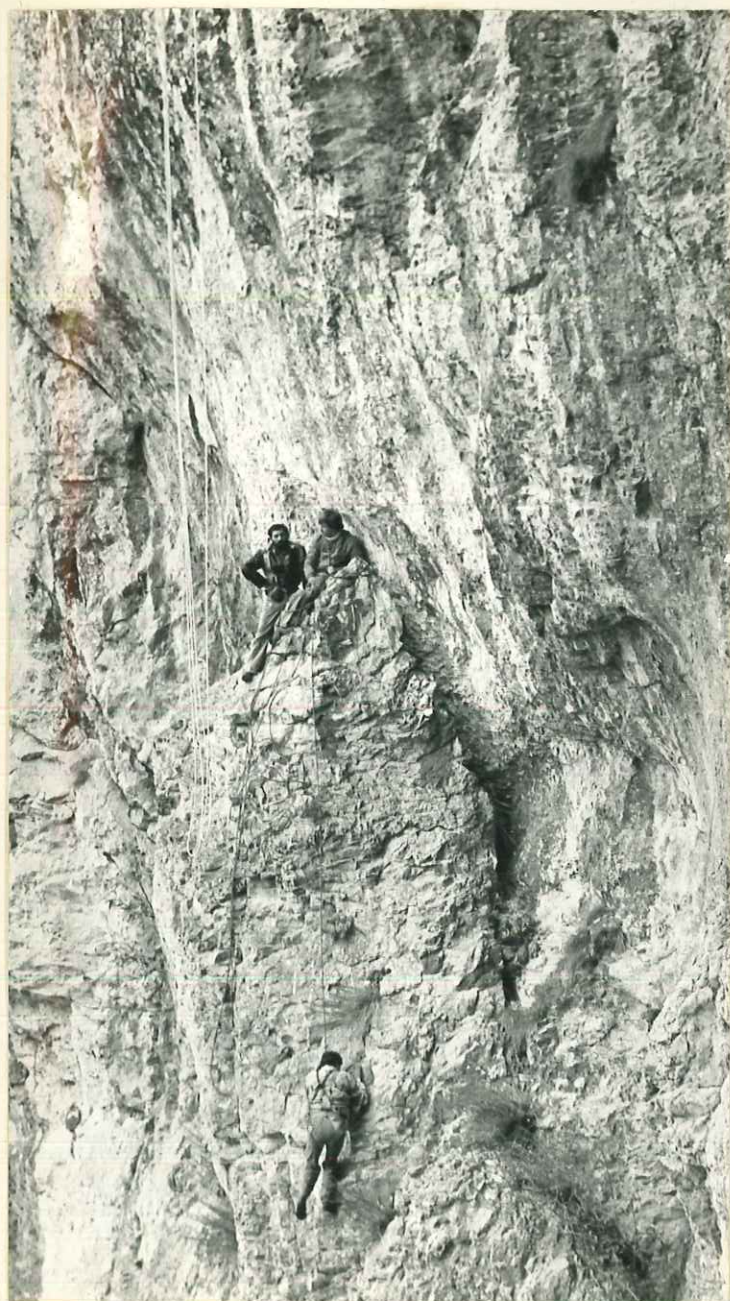
Na Jašteričom hrebeni

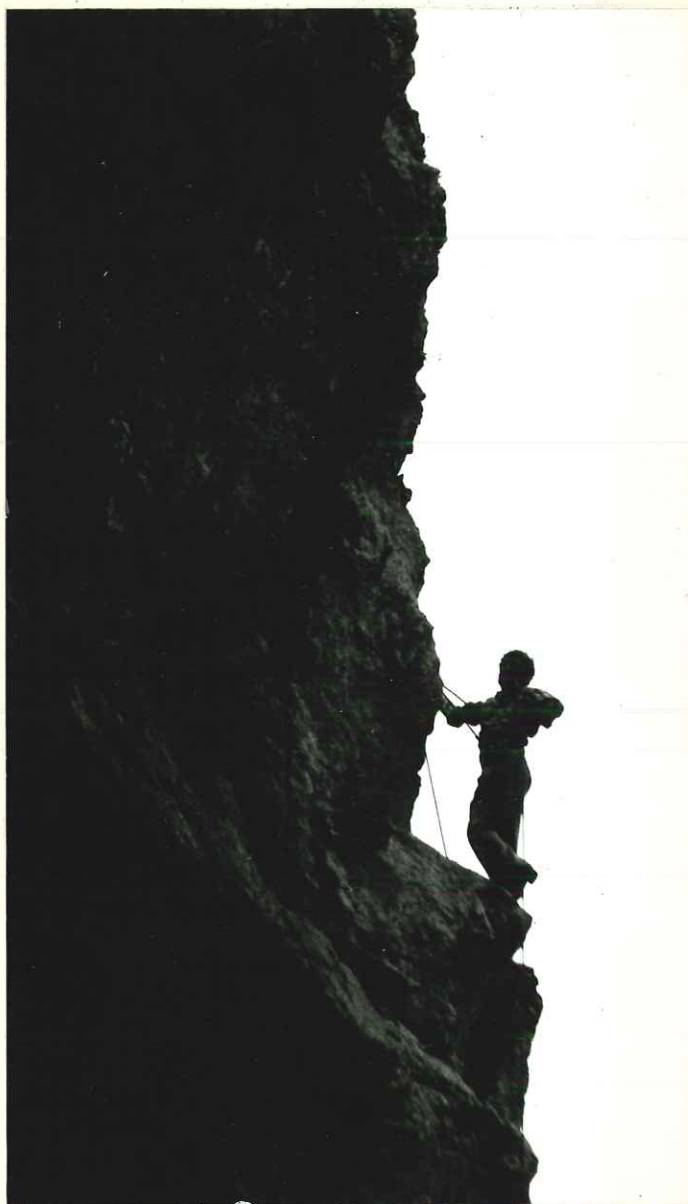

Známy lezec v neznámej ceste

To síce nie je "Eiger-Nordwand"
ale rád sem chodievam.

N o v é k o n t a k t y

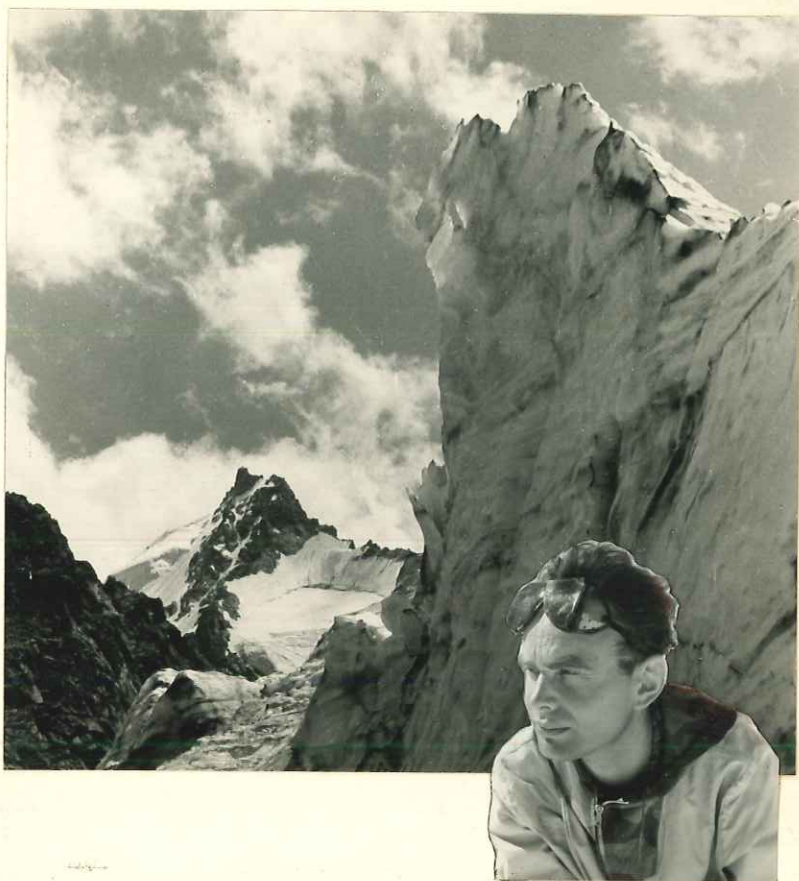
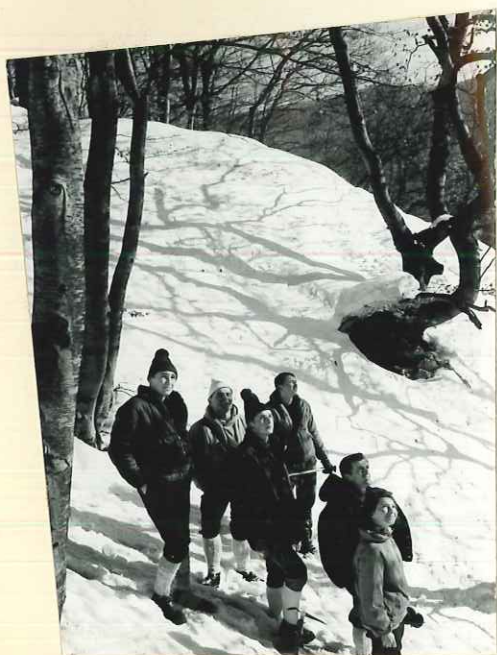

40 rokov
horolezectva
v Považskej Bystrici

40 rokov
horolezectva
v Považskej Bystrici

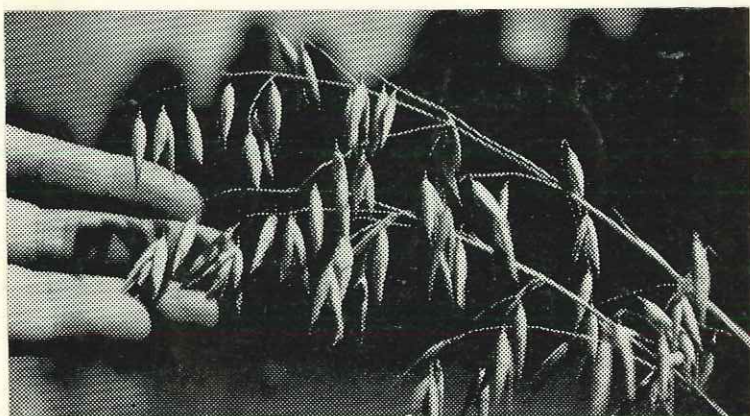

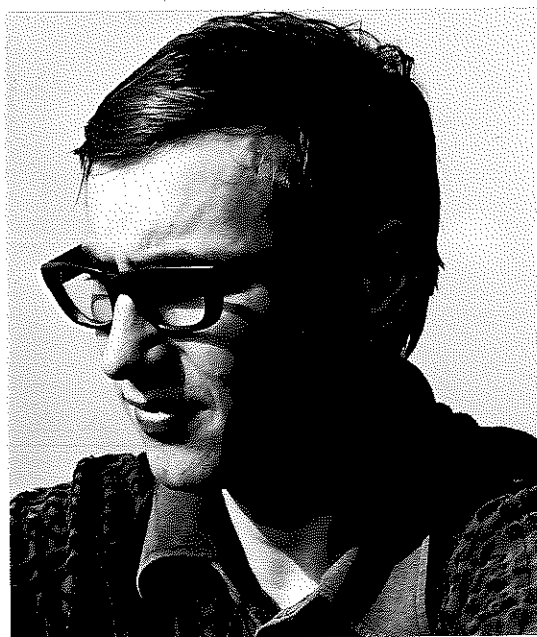

S P O M I E N K Y

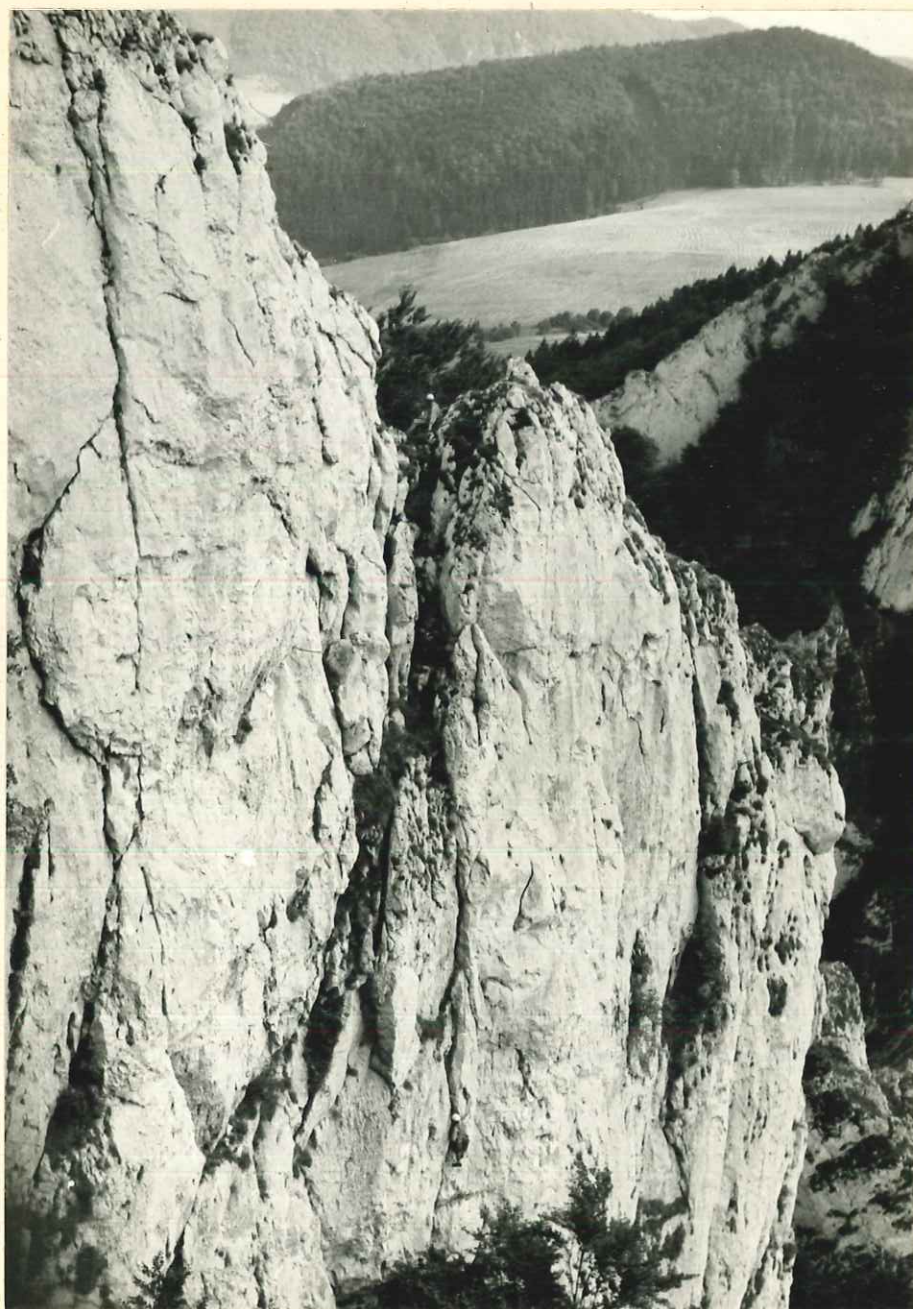

Radosť zo života,
radosť z pocitu
dobře vykonanej práce

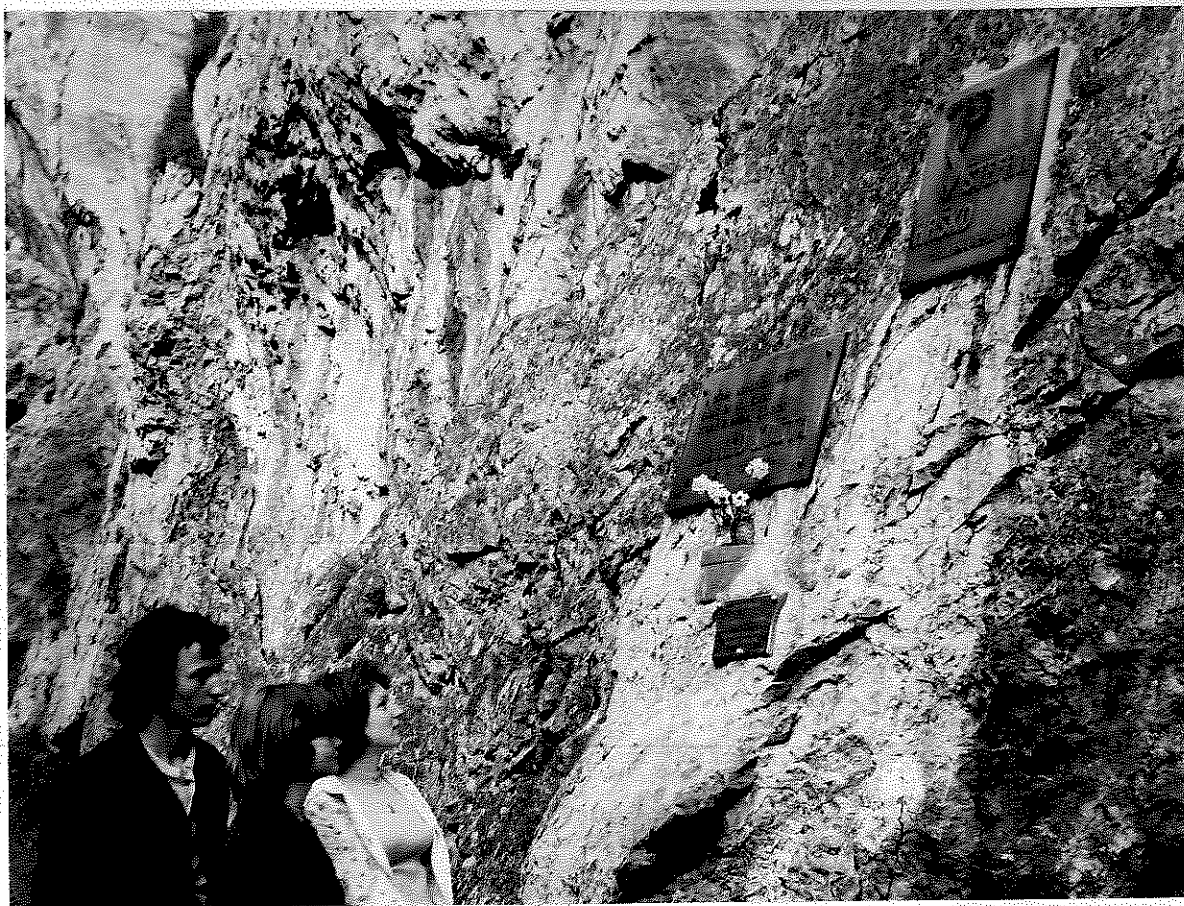

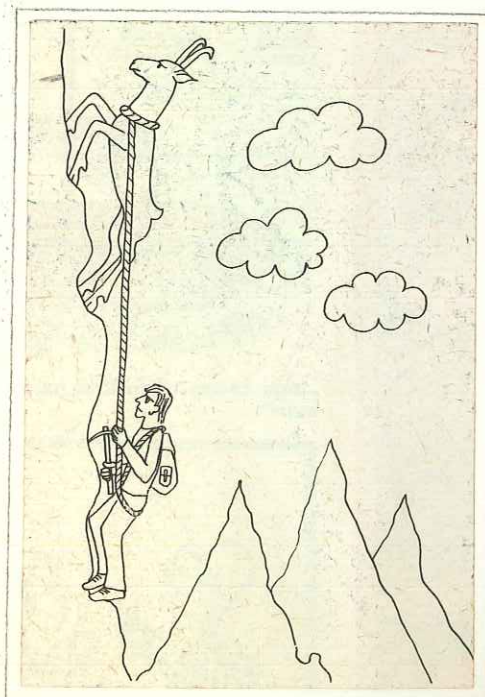
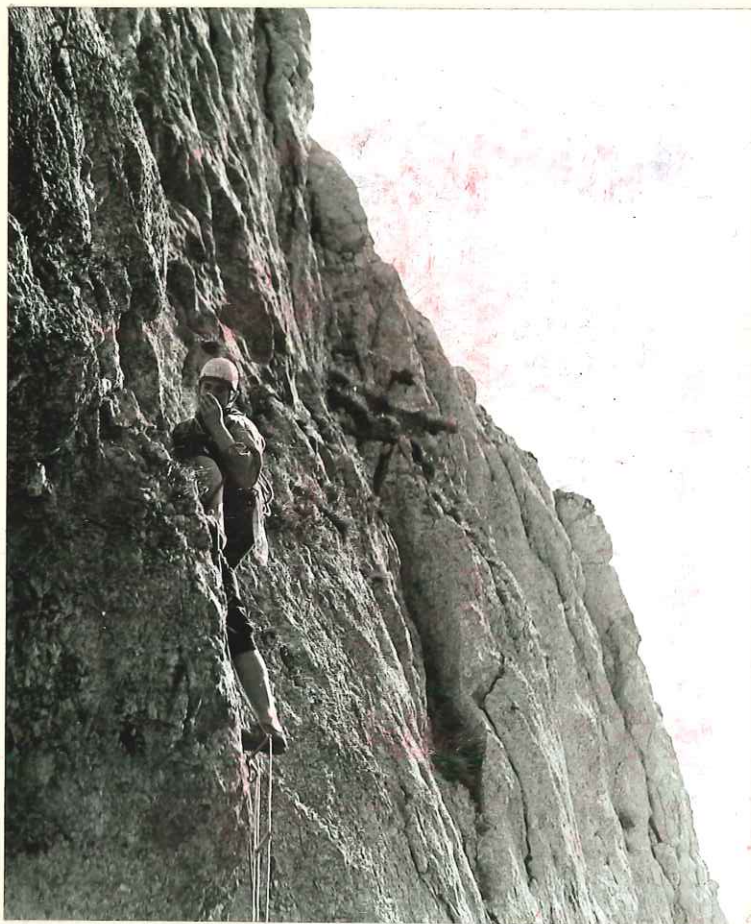

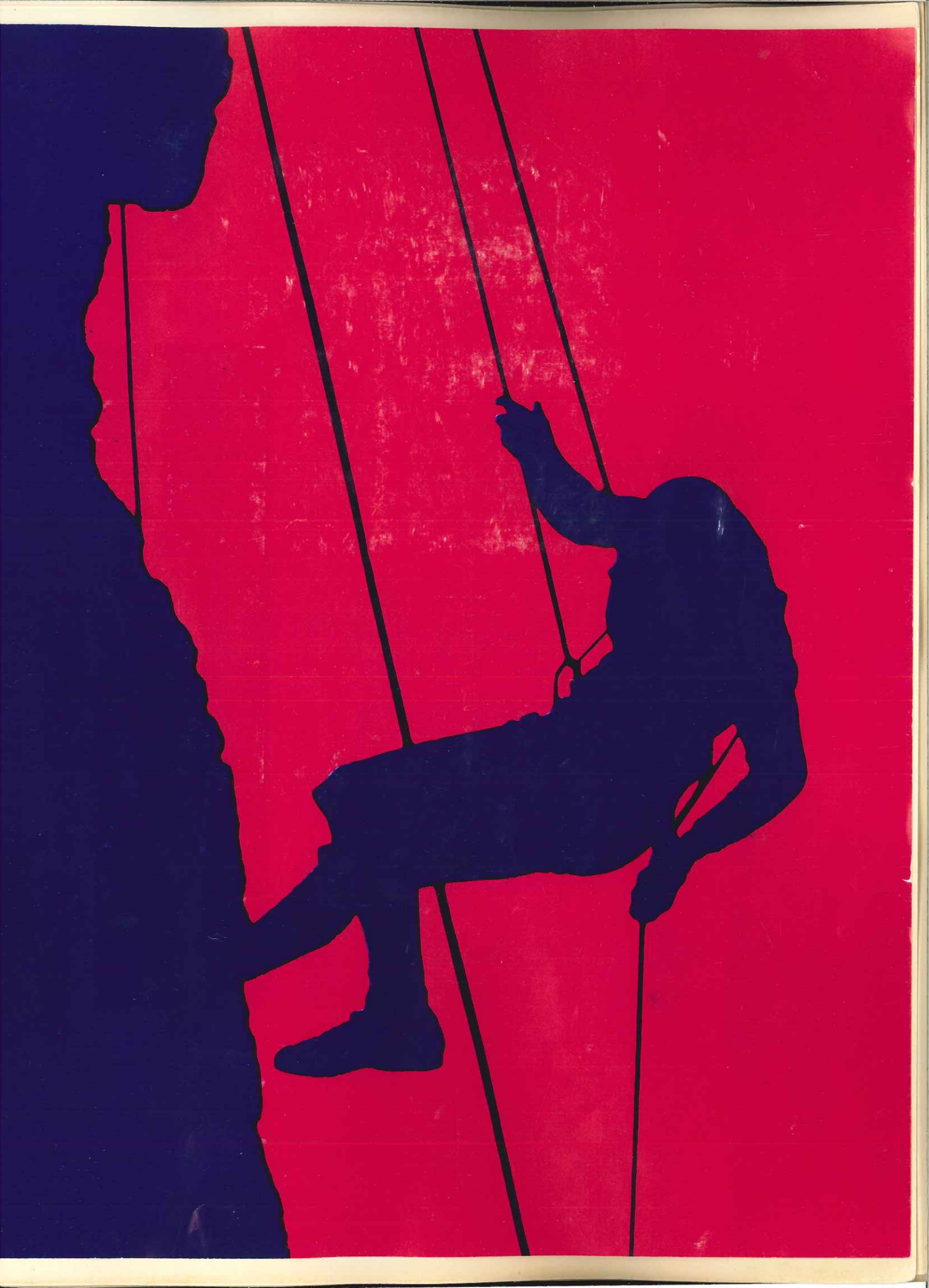

Slnéčné steny - JZ stena Pravého piliera

Slovenský
horolezecký
zväz

Slovenský
ústredný
výbor

Československého
zväzu
telesnej
výchovy

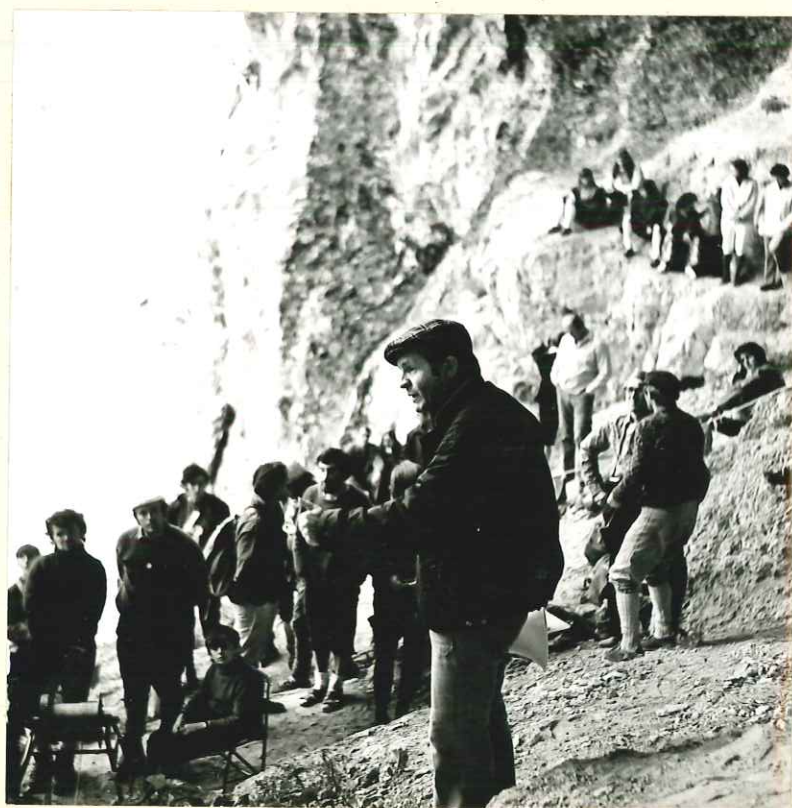
8. - 9. jún 1974

Kostolecká úžina

CELOSLOVENSKÉ SKALOLEZECKÉ PRETEKY

Z a h á j e n i e

"Ejhl'a, medved" !

Kostelecký pilier : 1 Ústecká cesta
2 Zlínska cesta
3 Hnedý výklenok
4 Andrašíkova cesta
5 Vahanova cesta

Kostolecká úžina - Z stena III. rebra

1 Čuvačova cesta

2 Vahankova cesta

3 Široký komín

Kostolecký dóm

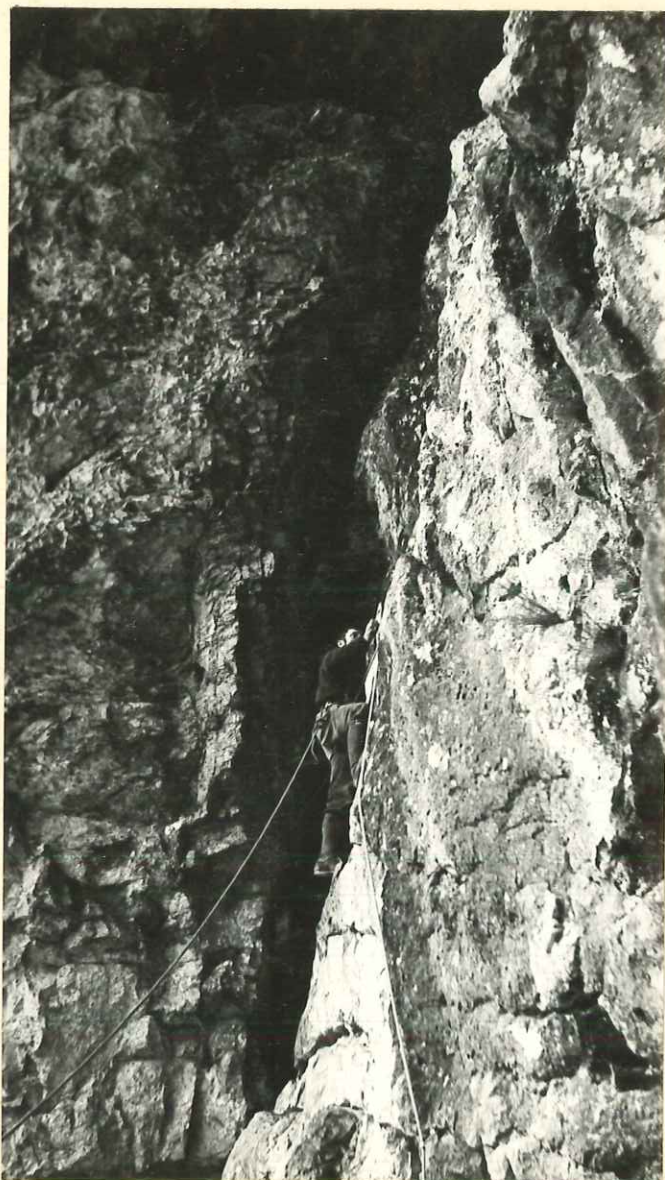
Cestu stredom obrovskej strechy Kostoleckého dómu
po troch pokusoch uskutočnili dňa 20. VII. 1974
Ing. Ivan Dieška a Marek Marián.

Cestu nazvali Strechou Slovenska.

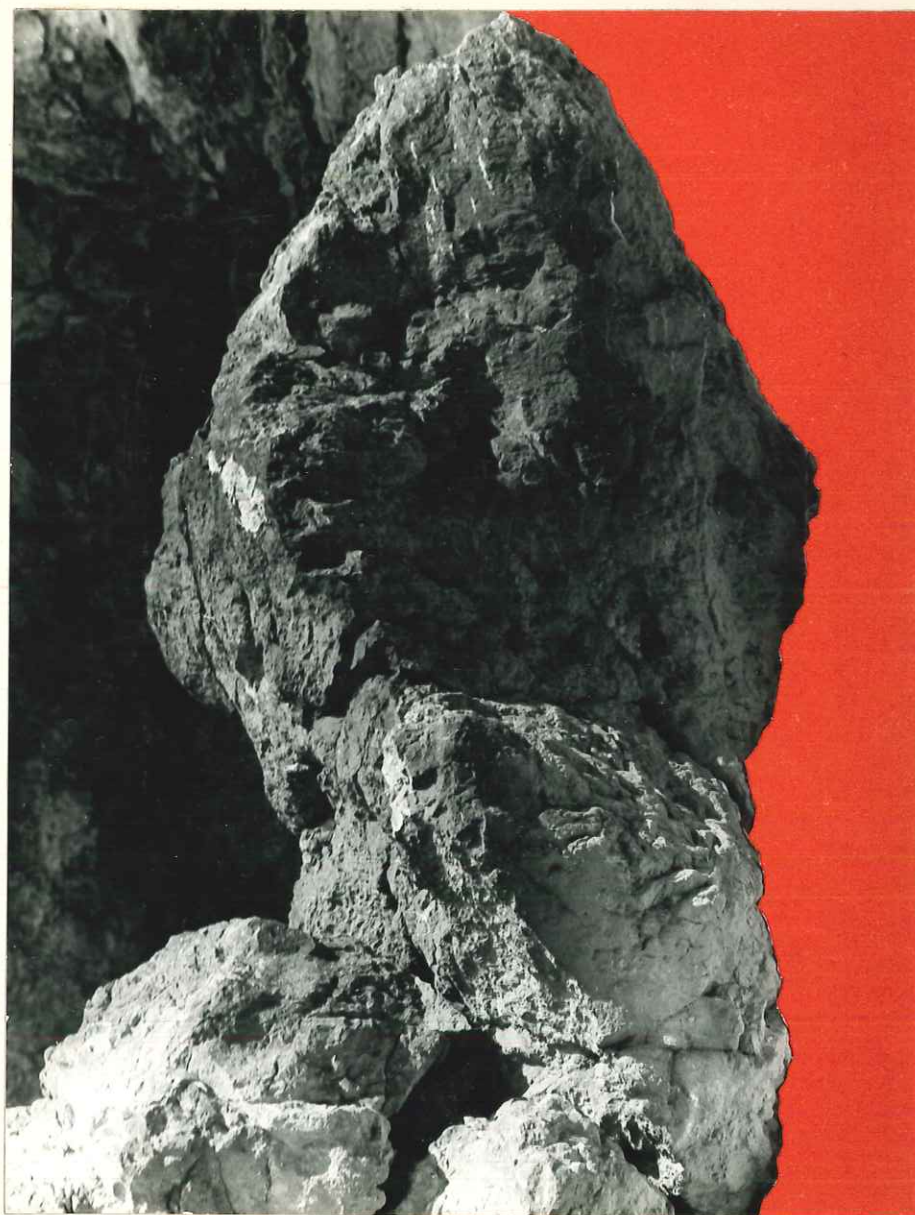
Klasifikácia V, A3e (28 skôb a 18 nitov). Čas lezenia asi 10 hodín.
Šplhadla sú z bezpečnostného hľadiska nevyhnutné.

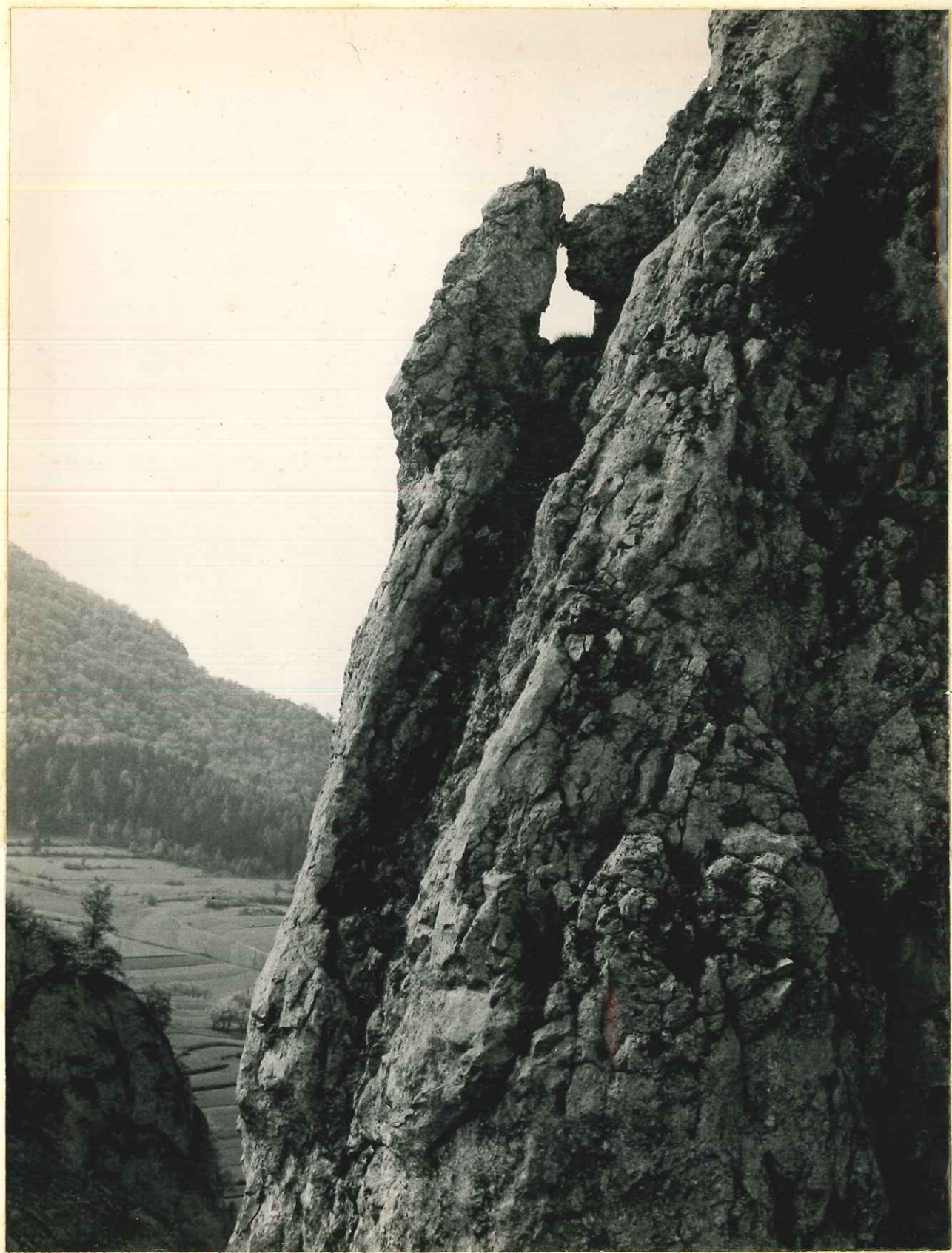
Časť zadnej steny s obrovskou strechou Kostoleckého dómu

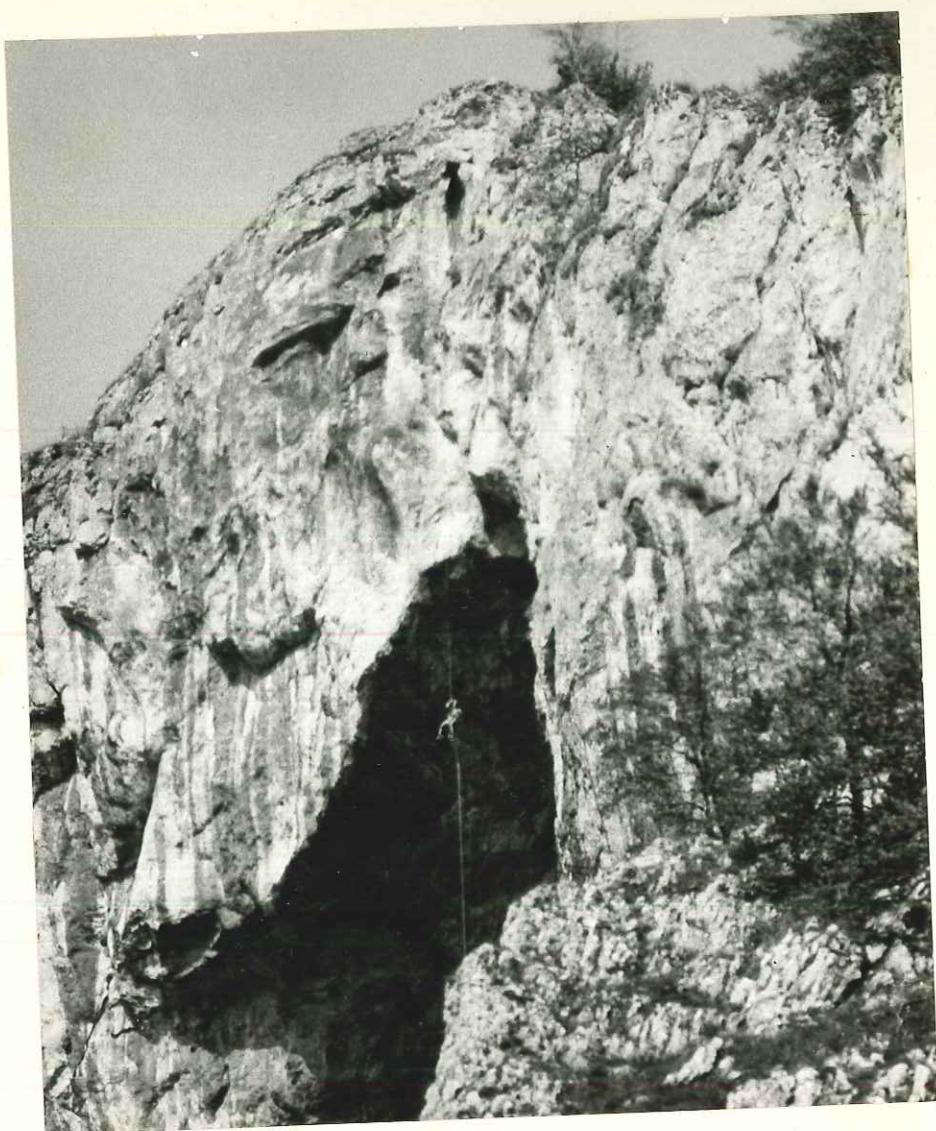

Na začiatku cesty "Strecha Slovenska"

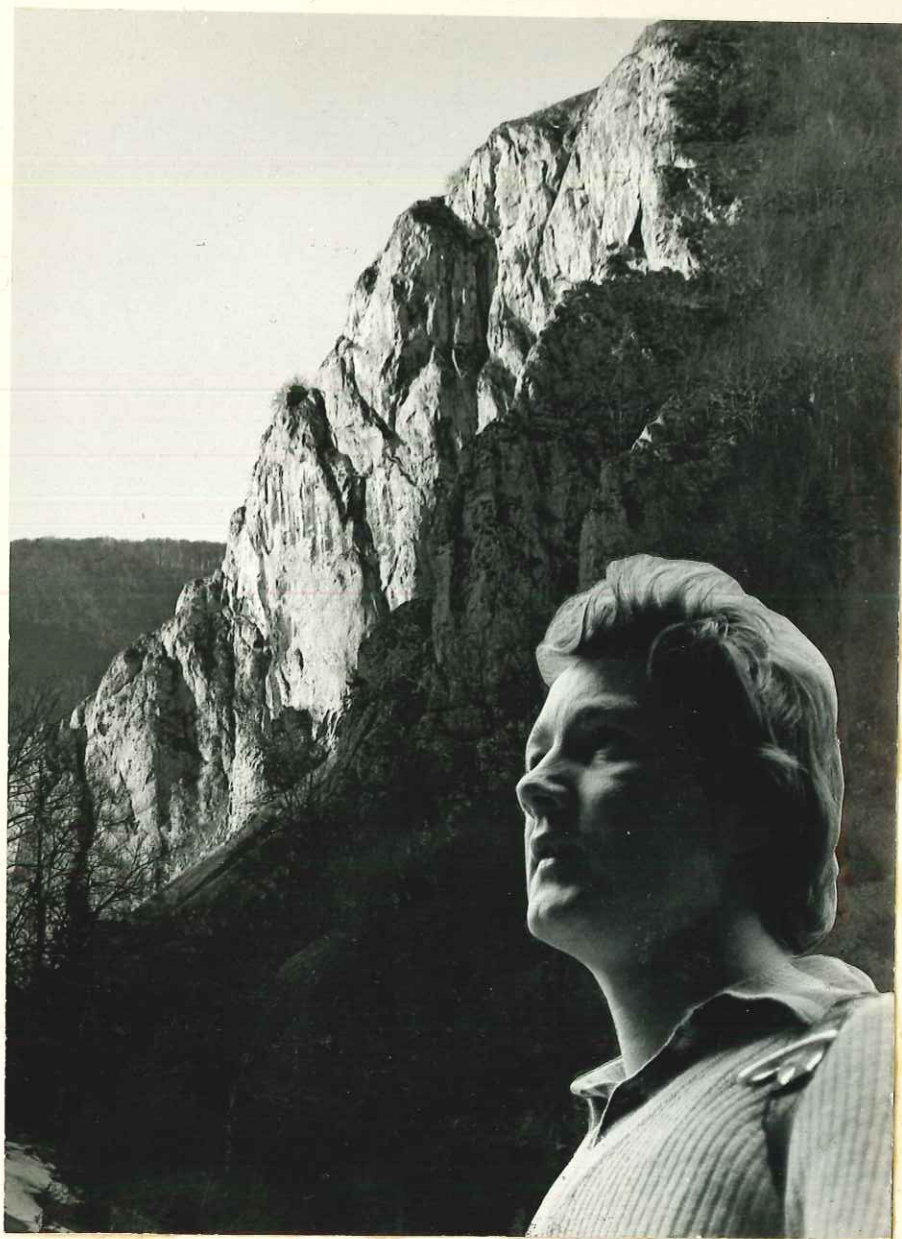

"Ochránca" Kostoleckého dómu

ŠTÁTNÁ PRÍRODNÁ
REZERVÁCIA

**ŠTÁTNÁ PRÍRODNÁ REZERVÁCIA
MANÍNSKA ÚŽINA**

VZÁCNÝ GEOMORFOLOGICKÝ VÝTVOR S VÝSKYTOM VEŠ-
TERECH VÝZNAMNÝCH PRÍRODNÝCH SPOLOČENSTIEV
STRÁŽOVskej HORNATINY.

VÝMERA CHRÁNENÉHO ÚZEMIA : 117,63 ha.

--- OCHRANNÉHO PÁSMA : 70,48 ha.

NEPOŠKODZUJTE PRÍRODU CHRÁNENÉHO ÚZEMIA !
NÚPSOP STREDISKO BANSKÁ BYSTRICA

